

Andelsselskabet
Torkilstrup-Lillebrænde
Vandværk

Beretning for 2017

Indledning

2017 har været et travlt år med mange udfordringer. Den største opgave har været at gennemføre handleplanen for at nedbringe ammonium og nitrit i drikkevandet, og samtidig at tage hånd om de ting der fulgte med. I foråret blev filtermaterialet i det åbne filter skiftet, og i løbet af sommeren og det tidlige efterår begyndte det at fungere, så vi i oktober kunne levere rent og godkendt vand til alle forbrugere. I forbindelse med den sidste vandprøve bad vi om også at få taget prøve af de pesticid-rester, som flere vandværker har fundet i deres vand. I prøverne fra Torkilstrup – Lillebrænde Vandværk kunne man overhovedet ikke finde nogen af de 3 pesticider.

Om vandværket

Vandværket har 315 forbrugere, der tilsammen har aftaget 83.802 m³ drikkevand. 17 landbrug med dyrehold aftager 57.000 m³, hvilket svarer til 3.500 m³ i snit, mens de resterende 298 aftager ca. 27.000 m³, hvilket svarer til 90 m³ i snit. Vi har oppumpet ca. 71.000 m³ fra vore egne borer, men da vandværket var stoppet, og mens vi kørte med reduceret udpumpning, købte vi ca. 18.000 m³ vand fra Eskilstrup Vandværk. Vandspildet har været på 6,3 %, og det svarer til 5.600 m³, hvilket er lidt større end sidste år. Det skyldes i nogen grad reoveringen af vandværket, men det største spild er helt sikkert på ledningsnettet.

Udskiftning af filtermaterialet i det åbne filter

Det sidste år har i høj grad været præget af, at vi skulle udskifte filtermaterialet i det åbne filter, for at vi igen kunne leve op til kvalitetskravene for ammonium og nitrit i drikkevandet. I de foregående år har vi for tit haft for høje værdier, når vi fik analyseresultater fra afgang vandværk. I 2016 fik vi sammen med Danwatec udarbejdet en handleplan, som myndigheden i Guldborgsund kommune godkendte.

Inden vi gik i gang, sørgede vi for de nødvendige tilladelser i orden, og vi aftalte med Eskilstrup Vandværk, at de leverede det vand vi ville få brug for til vore forbrugere i den periode, hvor vi ikke måtte levere vand fra vort eget vandværk. I marts blev det gamle filtermateriale fjernet, og filtret blev bygget lidt højere, så det kunne rumme lidt mere materiale end tidligere. For at hjælpe den biologiske proces i gang blev filteret efter en måneds tid podet med aktivt materiale. Efter endnu en tid begyndte vi, at levere 2 m³ og senere 4 m³ vand pr. time fra vandværket. Men processen gik meget langsommere end vi forventede, og myndigheden varslede, at vi skulle lukke udpumpningen. Men vores rådgiver sagde: "bakterie-floraen i filteret skal have tid til at udvikle sig, og det må vi vente på". Vi drøftede situationen med myndigheden, og blev enig med dem om, at vi arbejdede videre efter rådgiverens plan, og at vi fortsat kunne udpumpede en mindre mængde af vores eget vand. I juli og august begyndte filteret at fungere bedre, og vi fik et UV-filter på afgang, så vi langsomt kunne øge udpumpning. Omkring 25. august fungerede filteret så godt, at vi måtte levere hovedparten af den daglige mængde.

Ildelugtende vand

Men d. 28. august konstaterede vi en forurening med ildelugtende vand hos nogle forbrugere, der boede nord for vandværket. Vi tog straks en prøve af vandet hos en forbruger, og var hurtigt i dialog med myndigheden. Vandet lugtede rigtig dårligt, men vi besluttede at afvente, om det forsvandt af sig selv i løbet af dagen. Men næste dag lugtede vandet stadigvæk dårligt, og vi besluttede at køre til Lille Værløse med 2 uautoriserede prøver fra 1. og 2. dag, og bad Dons's analyselaboratorium om straks at tage en prøve hos forbrugeren. Men prøverne viste ingen anden forurening end lugten. Embedslægen var meget bekymret og beordrede os, at vi skulle lukke værket, hvis der fandtes flere tilfælde. Vi undersøgte, om der kunne komme en forurening, som denne inde fra vandværket. Det sagde rådgiveren og myndigheden var meget usandsynligt. Vi besluttede selv at lave nogle trykprøvninger på dele af ledningerne, for at undersøge om der kunne komme urent vand ind, hvis der var en læk på ledningen, og hvis der kom en kort tid med undertryk på ledningsnettet. Der var ingen lækager, så vi bad Dons om at tage en prøve igen for at følge op på prøverne fra ugen før. Analyserne viste ikke en forurening, og den grimme lugt tog efterhånden af. I samråd med myndigheden blev vi enige om, at vi skulle opmærksom på alt, der kunne være unormalt.

Vi spurgte flere eksperter, om hvad forureningen kunne skyldes. Lugten mindede meget om svovlbrinte, og rådgiverens og vores eneste bud var, at der i den tid, hvor vandværket havde stået stille, havde skabt sig en lomme med svovlbrinte, som havde gemt sig i de afgangsrør på vandværket, som hørte til pumpe 3 og/eller 4, og som vi ikke havde brugt i 3 - 4 måneder. Men det sagde myndigheden var ret usandsynligt, og de kunne ikke selv påvise en anden årsag. De mente, vi havde gjort alt, hvad der var muligt for at finde årsagen, og da forureningen nu var væk, foreslog de, at vi henlagde sagen.

I forbindelse med at vi startede den østlige boring op, fandt vi ud af, at pumpen i boringen var defekt, og vi fik den straks udskiftet.

Toluen og Xylener

D. 19. september fik vi et analyseresultat fra vandværket, der viste forhøjede værdier af toluen og xylener i vandet. Det kan skyldes rensesvæske, benzin/diesel og det har en tjæreagtig lugt. Myndigheden var igen meget opmærksomme, fordi det var stoffer, som man absolut ikke måtte have i drikkevandet. Vi har aldrig haft det før, og det var mest kendt fra områder med benzinstationer, værksteder og lignende. Men eksperterne forklarede, at det var et stof, der meget let knyttede sig for eksempel vand.

Det kunne skyldes, enten at prøvetageren på vejen til vores vandværk, havde tanket benzin eller diesel på sin bil, og i den forbindelse havde fået det på sit tøj og så senere overført det til vandprøven. Eller at der for eksempel har stået en bil med motoren tændt tæt på prøvestedet, så udstødning fra bilen bliver overført til prøven.

Vi tog en ny prøve, der heldigvis ikke viste hverken toluen eller xylener. Og man kunne ikke påvise årsagen.

Eskilstrup Vandværk

En forudsætning for at vi kunne lave en så omfattende renovering var, at vi kunne få vand fra et andet vandværk. Og vi har heldigvis en ringforbindelse til Eskilstrup, som vi under normale omstændigheder kun bruger ganske lidt. Men i en længere periode har de leveret alt vand til vore forbrugere, d.v.s. mellem 200 og 300 m³ pr. dag, og det fordobler deres normale daglige udpumpning. Deres vandværk måtte yde det optimale, men vi må også erkende, at der opstod problemer med at holde det normale vandtryk i vores

område, ligesom det også skete i flere af Eskilstrups egne områder. Vi skylder dem en stor tak for deres velvillighed og deres tålmodighed.

Den aktuelle vandkvalitet

Det endelige resultat efter udskiftningen af filtermaterialet er, at vi ved årets udgang har styr på vandkvaliteten. Vi har igennem året fået taget 30 vandanalyser, og alle de sidste har været meget tilfredsstillende. Værdierne for nitrit og ammonium er klart under grænseværdierne, og det er bestyrelsens opfattelse, at vores vandværk nu er meget velfungerende, og at det uden problemer kan leve op til vores behov.

Vi har i efteråret fået taget prøver af de 3 pesticider og beslægtede produkter: Chloridazon, desphenyl chloridazon og methyl-desphenyl-chloridazon, og de viste, at man ikke kunne påvise dem i vandprøverne. De registreredes alle med en mængde mindre end 0,01 my g/l, hvor grænseværdien er 0,1 my g/l. Altså mindre end 10 % af grænseværdien.

Ledningsnettet

Vandværket har et ledningsnet på over 35 km, hvor ledningernes alder, materialer og dimensioner er meget forskellige. Det betyder, at der flere steder transporteres ret meget vand gennem forholdsvis små ledninger af ældre materialer med en dimension på 2 eller 3 tommer eller 50 – 80 mm. Vore nyere ledninger er i PVC-rør på 63, 75, 90 eller 110 mm. Hidtil har vandværket ikke haft de store renoveringer/udskiftninger på ledningsnettet, men i forbindelse med, at vi fik vand fra Eskilstrup, oplevede vi mærkbare problemer med vandtrykket. Det skete tit, at vi fik opringninger fra forbrugere, der havde lavt vandtryk, og det skete tit at Eskilstrups forbrugere manglede vand eller fik lavt vandtryk. Det sidste skyldtes som regel, at den trykforøger vi har i Ovstrup "stjal" vandet fra de bagved liggende Eskilstrup forbrugere. Andre gange var deres vandværk presset til det yderste.

De problemer, vi normalt oplever på ledningsnettet, er større eller mindre lækager. Det er som regel i samlingerne på selve ledningen, eller der hvor anbringene til stikledningerne er, at der opstår lækager. Bestyrelsen er opmærksom på, at der kan ligge nogle større udgifter til vedligeholdelse og måske til opgradering af hovedledningerne. Vores ambition er, at vi helst skal komme lækager og gener i forkøbet.

Ringforbindelse til Nørre Alslev Vandværk

Bestyrelsen overvejer i øjeblikket, hvordan vi kan undgå at vandværket igen kommer til at mangle vand og vandtryk i forbindelse med en nødsituation. Vandværket har kun forbindelse til et andet vandværk, og en mulighed er, at vi også bliver forbundet med Nørre Alslev Vandværk, som er 2 – 3 gange større end vort eget. Den nærmeste forbindelse mellem vandværkerne er ad Tårup Skovvej til Blichersvej. Sammen med Nørre Alslev får vi i øjeblikket lavet et oplæg på, hvad en ringforbindelse vil koste, og samtidig får vi beregnet, hvor meget vand, der kan leveres og med hvilket tryk. En evt. ringforbindelse ad den vej kræver, at vi forbedrer ledningsnettet ad Tårup Skovvej. Når vi kender beregningerne kan vi vurdere/aftale de sidste ting omkring en evt. etablering med Nørre Alslev Vandværk .

Kortmaterialet

I løbet af de næste år skal vi leve op til en ny bekendtgørelse, der siger at vi og andre forsyningsselskaber skal lægge vores kortmateriale ud på nettet, så enhver, der søger gravetilladelse, kan få et kortmateriale på 2 timer. Vi har ledninger, der ikke er korrekt registreret, og det skal der rettes op på. Derfor er der behov for, at vi sammen med en ekspert, fx en landmåler, får set grundigt på det kortmateriale vi har, og får det fået opdateret og lagt ud digitalt.

Persondataforordning

Den 25. maj 2018 træder persondataforordningen i kraft for alle virksomheder. Forordningen betyder, at vi skal have fuldstændig styr på de persondata vi har. Vi skal vide, hvor de fysisk er og hvem der har adgang til dem. Gennem Guldborgsund Vandråd og Danske Vandværker har vi deltaget i kurser, og de har præsenteret en manual, som vi har gennemgået, udfyldt og indsendt. Som en del af forordningen har vi lavet databehandleraftale med EDB-service, og vi skal lave det samme med Guldborgsund Forsyning, som får vore aflæsninger.

Økonomi

Selvom regnskabet viser et mindre underskud, er det et udmærket resultat for året. Forbedringerne på filteret har affødt nogle ekstraordinære udgifter, for eksempel til vandprøver, men den normale drift finder vi svarer til det forventelige, og til den økonomi vi skal have. Vi har fået lavet nogle meget nødvendige ting, som vil sikre en god drift af vandværket.

Investeringsplan

I den nye investeringsplan lægger bestyrelsen op til, at der i 2018 kan laves en ringforbindelse til Nørre Alslev Vandværks ledningsnet. Det er relativt dyrt, men vi vil undersøge om det kan løse nogle af vore problemer vi har haft. Vi vil også se på det øvrige ledningsnet, og vurdere om der er behov for en udskiftning af dele af ledningsnettet. Vi vil og skal sørge for en god forsyningssikkerhed for vore forbrugere, og den skal gælde både, når vandværket kører normalt, og når vi skal hjælpe andre vandværker eller når vi selv skal have vand fra dem. Arbejdet med at forbedre ledningsnettet forventer vi fortsætter i de næste år.

I 2017 fået renoveret vores SRO-anlæg, som kan vise alle vandværkets funktioner og hvorfra vi kan få historiske og aktuelle data. Fra SRO-anlæggets skærm kan man styre vandværket, eller man kan fjernstyre vandværket fra en tablet eller pc, der opholder sig et andet sted. Udgiften bogføres først i 2018.

Bestyrelsesarbejdet

I det sidste år har bestyrelsen været ret travlt beskæftiget, og det har flere gange været nødvendigt at holde ad hoc-møder med rådgivere og/eller kommunens myndighedsafdeling. Jeg vil gerne takke mine kollegaer i bestyrelsen for et store engagement og for et gnidningsfrit samarbejde.

På bestyrelsens vegne

Edvard Traberg